

PROKLÍNÁNÍ NEBO POŽEHNÁNÍ?

(kázání, evangelický sbor Krnov, neděle 31.10.2021)

Čtení: IV. Mojžíšova 22,1-38
Epištola Římanům 8,31-39

Sestry a bratři, příběh, který jsme četli ze čtvrté knihy Mojžíšovy, je dokladem, že už před 3000 lety byl byznys s duchovními záležitostmi lukrativní záležitostí. Prorok Bileám (Balaám) si zřejmě docela dobře žil. Jednomu prorokoval pro a druhému proti, za tučný honorář; setkával se s ministry a králi. Byl oblíbený a vyhledávaný.

Možná se to nám moderním lidem zdá zvláštní. Říkáme si, že to byli nevzdělaní a nevědeckí lidé minulosti. Ale stačí se rozhlédnout kolem sebe, podívat se třeba do inzertních stránek novin, a uvidíme, kolik je tam nabídek na výklad budoucnosti – z karet, čaje nebo kávy, vytváření horoskopů na míru, které mají zaručit úspěch v pravou chvíli. A mám obavy, že kdyby člověk hledal víc v temných zákoutích internetu, našel by i inzeráty negativní – na zaříkání proti někomu, ubližování druhým pomocí černé magie. Mám obavy, že to nebude o moc lepší než kdysi zdávna.

Kdo zná Bibli, ví, že takové věci jsou věřícímu přísně zapovězeny. Zaprvé se druhým nemá škodit za žádných okolností a zadruhé i pokusy přivolávat štěstí a úspěch nějakým kouzlením urážejí Boha, protože vyjadřují Hospodinu nedůvěru, nedůvěru, že se dokáže o svůj lid postarat.

Magie a věštby všeho druhu jsou pro Boží lid něco nepřístojného.

Je ovšem zvláštní, že Bileám – pohanský věstec a mág, zřejmě z celého šamanského rodu – v našem příběhu nevystupuje jako postava odloučená od Hospodina. Naopak – Bůh s ním komunikuje tak intenzivně, že by mu většina farářů mohla závidět.

Je to opravdu dost nečekané. Už jeho jméno je docela hrůzostrašné: Ničitel národů, syn Požírače. Sídlí kdesi u řeky Eufratu, tedy dost daleko od zaslíbené země, v prostoru, který už před staletími opustil praotec Abraham, aby hledal skutečného živého Boha.

Navzdory všem těmto nelichotivým faktům, Hospodin s Bileámem mluví, a Bileám Jeho vůli respektuje!

Trochu to připomíná novozákonní tři krále/mágy z východu, kteří byli povoláni vzdát čest nově narozenému Ježíšovi, i přesto, že rozhodně nebyli pravověrnými.

Bileám se zpočátku poctivě doptává na Boží záměry a úmysly a slyší, že to není dobrá věc, co se chystá podniknout. Přesto ovšem tlačí Boha do kouta – jistě kvůli vidině pěkné odměny. Tak jak na něj naléhají poslové království, tak i on naléhá na Hospodina, až nakonec prosadí vůli svoji. Sice stále deklaruje, že nemůže říkat nic, co by neschvaloval Bůh, ale přesto jede s královskými posly, aby vyhověl lukrativní zakázce.

Epištola Judova to vykládá zcela jednoznačně: „pro zisk propadl bludu...“

Zaprodal svou duši ďáblu, řekl by moderní romanopisec.

Jenže příběh tím nekončí. Bileám si jede na své oslici a možná si už skládá projev, kterým se předvede u toho nového bohatého klienta. Možná proto nezaznamenal hned nebezpečí, které jim – oslici a jemu – hrozilo.

Tím, že se vypravil na cestu, přivolal na sebe Boží hněv. Najednou před ním stojí anděl – posel Boží.

Anděl jako odpůrce, hebrejsky „satan“. S taseným mečem – trochu to připomíná scénu vyhnání z ráje, i když tam těch andělů bylo víc a meče měli plamenné. Ti bránili Adamovi a

Evě, aby se nevrátili do ráje. Ted' anděl odpůrce zadržuje Bileáma, aby neproklínal Izraelský lid.

Bileám ho ovšem nevidí, tak si chladí žáhu na soumarovi.

Třikrát mu oslice zachránila život, a třikrát za to dostala výprask.

Výprask, který by patřil Bileámovi, dostalo zvíře. Nebylo to poprvé ani naposled, kdy někdo odskákal hřích někoho druhého. Jako zvíře obětní, jako „beránek, vedený na porážku...”

Napotřetí oslice už nevydržela tu nespravedlnost a začala se bránit – promluvila lidským hlasem.

Je pozoruhodné, že věstec tím není nijak překvapený, ale prostě se dá s oslem do řeči.

V průběhu rozpravy postupně poznává svou chybu, a nakonec uvidí i dosud jeho očím skrytého anděla.

Pán Bůh si použil hloupé zvíře, aby člověku ukázalo Moudrost Boží.

Teprve, když Bileámovi Boží moc otevřela oči, uviděl svou vinu, a po debatě s andělem skutečně vzal vážně, co po něm chtěl Hospodin – totiž aby místo proklínání žehnal.

To si můžete přečíst v následujících kapitolách za domácí úkol...

Čtyřikrát chtěl po Bileámovi nepřátelský král, aby proklel lid Izraelský, a čtyřikrát bylo prokletí obráceno v požehnání.

Ukázalo se, že Bůh chrání svůj lid i proti nadpřirozenému ohrožení a dokáže obrátit zlé v dobré, zlořečení v požehnání.

Ti, kdo náleží Bohu, nemusí se bát žádného pohanského obřadu, ceremonie nebo kouzla. Bůh všemohoucí chrání svůj lid. Nepřátelský král i pohanský zaklínač se můžou třeba postavit na hlavu, ale když Hospodin chce jinak, nezmůže nic.

Lid Boží nebyl proklet. Naopak byl požehnan, a ve čtvrté průpovědi byl dokonce ohlášen Spasitel všeho světa, Hvězda z Jákoba, Ježíš. Příběh končí happy endem.

Ale my z něj můžeme vyčíst jedno podstatné ujištění: totiž že Bůh drží ochrannou ruku nad svými lidmi a že jim žádné zlořečení nemůže uškodit, protože na jejich straně je ten Nejmocnější...

To je praktická ilustrace toho, co napsal Apoštol v osmé kapitole Římanům o tom, že nic a nikdo nás nemůže odloučit od Boží lásky v Kristu Ježíši. Pro toho, za koho zemřel Syn Boží, není odsouzení, není trest za hřích, to vše je smazáno Kristovou prolitou krví. Kristus byl potrestán za nás, jako Bileáмова oslice byla bita místo Bileáma.

Od té doby má ten, kdo přijme Ježíše za svého Pána volný přístup k Bohu Otci; zmizeli andělé ohniví obránci Božího ráje i anděl odpůrce blokující cestu k Hospodinu. A nic už nemůže bránit požehnanému společenství mezi Bohem a lidmi.

Dokonce ani výšiny a hlubiny, ani andělé nebo mocnosti, ani přítomnost nebo budoucnost nemůžou nám už zabránit, abychom přišli před Boží trůn a radovali se z Boží blízkosti.

A tak se z toho radujme a oslavujme Jeho milost vděčností i poslušností.

Pane Bože, děkujeme Ti za Tvou lásku, která nám nehodným otevřela dveře Božího Království. Pane, naplňuj nás svým Duchem svatým, abychom vždy Tvé Slovo poslouchali a dělali Ti radost vším, co děláme nebo mluvíme.

AMEN